

**R. Patris, Francisci Svarez, E Societate Iesv,
Metaphysicarvm Dispvationvm, In Qvibvs Et Vniversa
Natvralis Theologia Ordinate Traditvr, Et Qvæstiones Ad
omnes duodecim Aristotelis Libros ...**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ ; [Coloniæ Agrippinæ], 1630

4 An esentia creaturæ constituatur in actualitate essentiae per aliquod
esse reale indistinctum ab ipsa quod nomen habeat, & rationem
existentiae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94179](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94179)

VI. Ex hoc tamen necessario sequitur, quamvis essentia actualis non differat à potentiā nisi dum est, vel etiam quia est sub actu essendi: formaliter tamen ac præcise non differre immediate in actu essendi, sed in sua entitate essentiali, seu in esse essentia actualis. Hoc (inquam) necesse est dicere, distinguendo ex natura rei essentiam actualem ab existentia, tanquam realem potētiā ab actu. Quia ens in potentia obiectiva, ut ostendimus, est simpliciter nihil, seu non ens actu: ergo quilibet actualis entitas per id formaliter, immediate ac præcise differt ab ente in potentia, per quod est in suo genere entitas actualis, & definit esse potentialis: sed essentia actualis in esse essentia differt ab essentia in potentia, ut per se notum est, & non differt formaliter ac præcise per existentiam, sed per actualitatem illam quam in se habet, ab existentia distinctam, quia illam actu non habebat dum erat in potentia: ergo. Item, quia secundum illam entitatem actualem, est in potentia receptiva existentia, in qua non erat prout considerata in sola potentia obiectiva. Præterea declaratur aperte in humanitate Christi, si supponatur existere per existentiam increatam Verbi, quia nihilominus ipsa præcise concepta est entitas actualis creata, & ideo etiam sic præcise concepta differt à seipsa ut erat ab æterno in sola potentia obiectiva: & ideo concipitur nunc ut proxime apta ad hoc ut uniatur Verbo, quod ante creationem non habebat: illa ergo humanitas, ut actualis entitas essentia, differt à seipsa in potentia per suammet entitatem essentia creatam, & non tantum per esse creatum Dei.

VII. Quod declaratur amplius & confirmatur: nam si essentia & existentia sunt res diuersæ, sicut essentia potest esse in potentia & in actu: ita existentia creata est in potentia & in actu: & si essentia non potest esse actualis, nisi coniuncta existentia, ita neque existentia potest esse actualis nisi coniuncta essentia, formaliter tamen & intrinsece non differt existentia actualis à seipsa potentiā per essentiam, sed per suam actualem entitatem, quam actu non habebat, dum erat in potentia: idem ergo est de essentia, si secundum præcisam actualitatem essentia ad seipsam in potentia comparatur. Similiter non solum essentia præcise & existentia præcise, sed etiam totum compositum ex esse & essentia, potest à nobis concipi, ut in potentia, & ut in actu, ut per se notum est: hoc autem ens in actu non distinguitur adæquate à seipso in potentia, quia addit existentiam essentia, nam in utroque statu includit existentiam proportionatè, sed differt per totam entitatem suam adæquatam, quia nimirum dum est in actu, habet actualitatem essentia & existentia, dum vero est in potentia, neutram habet.

VIII. Est ergo in vniuersum verum secundum principium supra positum, scilicet ens in actu, & ens in potentia distingui formaliter immediate tanquam ens & non ens, & non tanquam addens vnum ens supra aliud ens. Et consequenter etiam est verum, essentiam prout actuale ens distingui immediate ab essentia potentiā per suammet entitatem actualem, siue ad habendam illam requirat aliam entitatem, vel alium modum, siue non: est enim eadem ratio de essentia in actu, quæ de quolibet ente in actu. Vnde, ut formaliter loquamur, & abstrahamus ab omni opinione, non est dicendum, essentiam actualem distingui à potentiā, quia habet existentiam: nam, licet id etiam possit verificari, aut formaliter & proxime, aut radicaliter & remote, iuxta varias opiniones tamen formalissime & immediate in omni sententia separatur essentia actualis à potentiā, per suammet entitatem actualem, quam habet in ratione essentia realis.

SECTIO IV.

An essentia creatura constituitur in actualitate essentia per aliquod esse reale, indistinctum ab ipsa, quia nomen habeat, & rationem existentia.

D

Iximus de essentia creatura ut possibili, & ut in actu, & de distinctione earum qualis sit: superest dicendum de esse, quo essentia in actu formalissime constituitur.

Dico ergo primo: Essentia realis, quæ in se est aliquid actu distinctum à sua causa, constituitur intrinsece aliquo esse reali & actuali. Hoc sequitur aperte ex dictis, nam omnis entitas realis constituitur aliquo esse reali, cum ens ab esse dicatur, & ens reale ab esse reali: ergo dum entitas realis definit esse potentialis, & sit actualis, necesse est ut aliquo actu esse reali constituitur. Rursus essentia actualis realis in suo genere est verum & actuale ens reale, differens iam ab ente in potentia, ergo necesse est illam formaliter constitui in tali actualitate aliquo esse reali actuali, ei communicato per efficientiam aliquam.

Dico secundo: Hæc constitutio non fit per compositionem talis esse cum tali entitate, sed per identitatem omnimodam secundum rem. Probatur primo ex dictis, quia essentia actualis differt à seipsa potentiā immediate per suam entitatem: ergo per illammet habet illud esse actuale, per quod constituitur, & c. Secundo declaratur in hunc modum, nam vel essentia actualis distinguitur ex natura rei ab existentia vel non. Si non, manifestum est, nullum habere esse distinctum, quo in tali actualitate constituitur. Si vero distinguitur: ergo etiam distinguitur ex natura rei esse essentia actualis ab esse existentia actuali: ergo et se essentia actualis non distinguitur ex natura rei ab actuali essentia, alioquin in infinitum procederetur: ergo in omni opinione illud esse, quo constituitur essentia actualis ut sic, non potest esse distinctum ex natura rei ab ipsa.

Propria questionis resolutio.

Dico tertio: Illud esse, quo essentia creatura formaliter constituitur in actualitate essentia, est verum esse existentia. Dux propositiones præcedentes prout à nobis proposuimus sunt, communes sunt in omni opinione, siue teneamus existentiam distingui ex natura rei ab essentia, siue non: hæc autem tertia admittitur quidem, imo necessario assertur ab his qui non distinguunt existentiam ab actuali essentia: ab his vero qui oppositum sentiunt, frequentius negatur. Imo, si consequenter loquantur, non video qua ratione possint eam admittere. Probatur autem hæc assertio variis modis. Primo, quia hoc esse præcise sumptum satis est ad veritatem huius locutionis de secundo adiacente, *Essentia est*: ergo illud esse est vera existentia. Consequentia est clara, nam iuxta communem significationem & conceptionem hominum, est, de secundo adiacente non absoluitur à tempore, sed significat actu esse in rerum natura, quod omnes intelligimus nomine existentia, seu per esse existentia. Dices, de actuali essentia semper vere dici, est, non tamen formaliter ob actualitatem essentia, neque ob illud esse, quo in tali actualitate formaliter constituitur, sed quia nunquam habet hoc esse absque existentia, tamen distincta à tali esse seu actualitate essentia. Contra hanc autem responsionem, probatur antecedens rationis factæ: nam per hoc esse essentia actualis formaliter ac præcise sumptum talis essentia est ens in actu, & distinguitur ab ente in potentia: ergo ex vi illius

vi illius esse talis essentia est: recte enim infertur: est ens actu, ergo est: quia esse ens actu non diminuit rationem entis: quam includit verbum est. Vnde, etiam si demus, hoc esse essentia actualis pendere ab ulteriori termino, seu actu tanquam à conditione necessaria, vel ab aliquo huiusmodi, nihilominus tamen illud esse ipsum formaliter constituit ens actu, & distinguit illud ab ente in potentia: ergo ex vi illius vere & absolute dicitur res esse: sicut accidens ex vi sui esse dicitur esse ens actu, & absolute esse, quāvis illud esse requirit inhaerentiam in subiecto, ita ut sine illa naturaliter esse non possit.

Secundo argumentor tam simpliciter quam ad hominem: nam huic esse actualis essentia conueniunt omnia quæ tribui solent existentia: imo & illa omnia, propter quæ authores primæ & secundæ essentia existimant, existentiam distinguunt ex natura rei ab essentia, ergo est verum esse existentia. Antecedens probatur, nam primo hoc esse essentia actualis non est æternum sed temporale, nam vsupra ostensum est, creaturæ nullum esse reale ab æterno habuerunt, sed esse essentia prout distinguitur ab esse existentia dicitur esse æternum, quod non potest esse verum nisi de illo esse potentiā: ergo esse actualis sicut temporale est, ita etiam est vera existentia. Deinde, hoc esse conuenit creaturæ contingenter seu non necessario, quandoquidem & priusquam fieret illud non habuit, & potest, posteaquam illud habet, illo priuari: sed istæ sunt conditiones existentia, propter quas maxime censetur distinguui ab essentia, nam essentia dicitur non conuenire rei contingenter, sed necessario, & inseparabiliter: ergo hoc esse actualis essentia habet conditiones omnes existentia. Dices, si hæc ratio efficax, non solum concludit, quod hoc esse sit existentia, sed etiam quod sit distinctum ab essentia: Responderetur, in opinione aliorum ita concludi, tamen iuxta nostram sententiam, potius concludi, non recte probari illis rationibus existentiam distinguui ex natura rei ab essentia, de quo plura inferius. Vnde ulterius huic esse actualis essentia conuenit, ut conferatur creaturæ per efficientiam creatoris, sed per efficientiam proxime confertur esse existentia: in hoc ergo etiam conuenit hoc esse cum existentia. Denique nulla potest excogitari conditio necessaria ad esse existentia, quæ non conueniat huic esse. Nisi forte aliquis petendo principium, dicat, vnam ex conditionibus requisitis ad existentiam esse, ut distinguatur ex natura rei ab actuali essentia, quod sane absurdum diceretur: nunc enim inquirimus conditiones, quibus cognoscere possumus, quid existentia sit, & cur sit ab essentia distinguenda. Eset ergo voluntaria petitio principii, inter conditiones necessarias ad esse existentia ponere huiusmodi distinctionem. Eo vel maxime, quod distinctio cum sit negatio vel relatio quædam non est conditio per se requisita ad esse rei, sed est quid resultans ex tali esse rei. Non est ergo distinctio ponenda inter conditiones necessarias ad esse rei, siue essentia, siue existentia: in reliquis autem nulla fingi potest conditio, quæ constituat esse reale in esse existentia, quæ non reperiatur in esse actualis essentia. Est ergo hoc verum esse existentia.

Tertio declaratur hoc ipsum ex propria ratione existentia, nam esse existentia nihil aliud est, quam illud esse, quo formaliter, & immediate entitas aliqua constituitur extra causas suas, & definit esse nihil, ac incipit esse aliquid: sed huiusmodi est hoc esse, quo formaliter & immediate constituitur res in actualitate essentia: ergo est verum esse existentia. Maior videtur esse per se nota ex ipsius termini significatione, & communi omnium conceptione. Item ex immediata & formali oppositione supra declarata inter ens actu, & ens in potentia, nam ens actu idem est quod existens, alioquin dari posset me-

dium inter ens possibile & ens existens, quod tamen inintelligibile est: ergo illud esse, quo formaliter constituitur ens actu in se & extra causas, est etiam esse quo constituitur existens: ergo illud esse est verum esse existentia. Item quia huiusmodi esse, si per possibile vel impossibile intelligatur, manere absque quolibet alio esse distincto, est sufficiens ad distinguendum entitatem actualem à possibili: & consequenter ad constituendam illam in nouo ac temporali statu, quem ab æterno non habet, & ad terminandam actionem agentis, seu ad fundandam habitudinem & dependentiam realem à causa efficiente: ergo huiusmodi esse quo res formaliter constituitur actu extra causas, est existentia. Minor autem propositio scilicet, quod illud esse, quo intrinsece & immediate essentia possibilis intelligitur fieri essentia actualis, constituat essentiam extra causas, seu extra nihil, ferè est per se nota ex terminis, quia per illud esse est aliquid in actu. Est etiam demonstrata ex principiis positis, quia ostensum est, per hoc esse formaliter constitui essentiam extra possibilitatem quā ab æterno habeat nostro modo concipiendi: nam eaduci ut sic dicam à possibilitate, & extra causas constitui, idem sunt.

Nec refert, si quis dicat, hoc esse actualis essentia pendere ab alio esse distincto, quod ab aliis appellatur actualis existentia, tum quia, licet admittamus hanc dependentiam, illa esse non potest in genere causæ vel termini formalis intrinsece constituentis essentiam in ratione essentia actualis, nos autem locuti sumus de esse sic formaliter & intrinsece constituyente actualitatem essentia, & de illo ostendimus habere veram rationem existentia. Assumptum probatum est à nobis, quia ostendimus, illud esse, quo essentia in actualitate essentia constituitur, non posse esse ex natura rei distinctum ab ipsa: si ergo illud aliud esse, quod ab aliis vocatur existentia, est distinctum ex natura rei ab actualitate essentia, non potest illam formaliter constituere in tali actualitate: si ergo aliqua est dependentia actualis essentia à tali existentia, non erit ut ab intrinseco constitutiuo formalis, sed ut ab alia causa vel conditione necessaria. Præterea quia, si hæc ratio attente ponderetur, probat, nullam dari existentiam ita distinctam ab esse actualis essentia, & si fortasse datur aliqua conditio vel terminus aut modus necessarius, ut talis essentia actualis existat, illam non esse nec vocari posse existentiam, sed subsistentiam, vel inhaerentiam, nisi tota hæc controuersia ad questionem de nomine reuocetur. Quia vero magna ex parte hinc pendet intelligentia totius huius questionis, directe & ex professo declarandum hoc est & probandum in sequenti sectione.

SECTIO V.

Utrum præter esse reale actualis essentia sit aliud esse necessarium, quo res formaliter & actualiter existat.

Declaratur munus existentia.

Ertum est apud omnes, existentiam esse id, quo formaliter & intrinsece res est actu existens, quamquam enim existentia non sit proprie & in rigore causa formalis, sicut neque subsistentia aut personalitas: est tamen intrinsecum & formale constitutiuum sui constituti, sicut personalitas est intrinsecum & formale constitutiuum personæ: siue hoc sit per compositionem siue absque illa, nam constitutiuo latius patet quàm compositio, ut Theologi latius tradunt i. part. quæstio. 40. seu in i. distinct. 26. & 33. hoc autem constitutiuum per existentiam,

VII.
Occurrit obiectum.

I.

VI.